

13.1.2015

Sotep/8

8

**Palvelusetelitoiminta vammaisten ja kehitysvammaisten
harkinnanvaraisen lyhytaikaishoidon järjestämistapana 1.3.2015
alkaen**

Pöydälle 16.12.2014

HEL 2013-011977 T 05 03 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää, että palveluseteli on 1.3.2015 alkaen yksi vammaisten ja kehitysvammaisten harkinnanvaraisen lyhytaikaishoidon järjestämistapa. Kyse on asumisyksiköissä kehitysvammaisille ja vammaisille järjestettävästä lyhytaikaisesta hoidosta. Lautakunta päättää samalla, että palvelusetelin arvo on 110,70-320,70 €/vrk. Palvelusetelin arvo määräytyy asiakkaan palveluluokan mukaisesti:

Palveluluokka 1. Kevyttä hoitoa, ohjausta ja tukea vammansa vuoksi tarvitsevat asiakkaat. 110,70€/vrk.

Palveluluokka 2. Ohjausta, apua, hoivaa tai tukea vammansa vuoksi tarvitsevat asiakkaat. 168,70€/vrk.

Palveluluokka 3. Paljon apua, hoivaa tai tukea vammansa vuoksi tarvitsevat asiakkaat. 210,70€/vrk.

Palveluluokka 4. Jatkuvaa apua, hoivaa tai tukea vammansa vuoksi tarvitsevat asiakkaat. 320,70€/vrk.

Palveluluokat on esitelty tarkemmin liitteessä 1.

Esittelijän perustelut

Vammaisten sosiaalityön päällikkö Jonna Weckström on kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tätä asiaa käsiteltäessä.

Taustaa

Lyhytaikaishoidon tavoitteena on että kehitysvammaisen tai vammaisen henkilö voi lyhytaikaishoidon avulla asua kotonaan niin pitkään kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Lyhytaikaishoidon syitä voivat olla muun muassa kehitysvammaisen terveydentilan ja lääkityksen seuranta, kuntouttava toiminta, erilaiset perheen kriisitilanteet, hoitavan omaisen vapaan järjestäminen tai hoitajan joutuminen sairaalaan.

Lyhytaikaishoitoa myönnetään seuraavien lakien perusteella:

- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977
- Sosiaalihuoltolaki 710/1982
- Vammaispalvelulaki 380/1987
- Laki omaishoidon tuesta 937/2005

Kehitysvammaisilla oikeus lyhytaikaishoitoon on sisällytetty kehitysvammalain mukaisesti erityishuolto-ohjelmiin.

Muuta kuin omaishoidon tuen lyhytaikaishoitoa myönnetään pääosin niille vammaisten tai kehitysvammaisten asiakkaiden perheille jotka eivät ole hakeneet omaishoidon tukea tai eivät ole oikeutettuja omaishoidon tuen lakisääteisiin lomiin. Lyhytaikaishoitoa annetaan omissa ja ostopalveluyksiköissä sekä perhekodeissa.

Päätöshistoria

Sosiaalilautakunta päätti 18.12.2012 § 411 kokouksessaan laajentaa omaishoidon tuen lakisääteisen vapaan järjestämiseksi tarkoitettua palvelusetelikokeilua koskemaan myös harkinnanvaraista vanhusten ja vammaisten lyhytaikaishoitoa 1.1.2013 alkaen 31.12.2013 saakka. Erillinen päätöshistoria on liitteenä (Liite 2).

Lainsäädännöllinen tausta

Palvelusetelilain 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston päätös

Kaupunginvaltuusto päätti 28.8.2013, että sosiaali- ja terveystoimen johtosäntöä muutetaan 1.1.2014 lukien siten, että johtosäntöön lisätään seuraavat uudet kohdat:

”4 § Lautakunnan tehtävät

20 päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä vahvistaa palvelusetelin arvon”

”16 § Viraston päällikön tehtävät

5 a päättää palvelusetelipalveluntuottajille asetettavista vaatimuksista ja viranhaltijoista, jotka hyväksyvät palveluntuottajat.”

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että johtosääntömuutosten täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen muutosten voimaantuloa 1.1.2014.

Lainsäädännöllinen tausta palvelusetelin arvolle

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Hallituksen esityksen mukaan palvelusetelin arvo tulisi määritellä niin, että palvelusetelistä muodostuu asiakkaalle todellinen vaihtoehto palvelun käyttämiseen.

Palvelusetelin arvon määräytyminen ja asiakkaiden omavastuuosuus

Palvelusetelin arvo perustuu vammaisten ja kehitysvammaisten lyhytaikaishoidon ostopalvelusopimusten hoitopäivähintaan sekä oman toiminnan kustannuksiin. Asiakkaan tuottajalle maksama omavastuuosuus on sama kun muustakin vammaisten ja kehitysvammaisten lyhytaikaishoidosta lautakunnan määrittelemä asiakasmaksu. Vuonna 2014 asiakkaan omavastuuosuus oli 29,30€/vuorokausi. Palveluntuottajat perivät asiakkaan omavastuuosuuden asiakkaalta.

Perustelut palvelusetelin käytön jatkamiselle

Palvelusetelien käyttö nähdään tärkeäksi koska palvelusetelit mahdollistavat entistä monipuolisemmat ja yksilöllisemmät lyhytaikaishoidon palvelut. Hankintalaki mahdollistaa palvelujen hankinnan palvelusetelillä myös muilta kuin kilpailutetuilta sopimustuottajilta. Helsingissä on uusiakin palveluntuottajia ja osa vanhoista tuottajista ei osallistunut kilpailutukseen. Asiakslähtöisyys, valinnanvapaus ja yksilöllisyys ovat tärkeitä tavoitteita vammaisten palvelujen toteuttamisessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelitoiminta lisää asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluseteli edesauttaa joustavaa palvelujen käyttöä tukien myönteisiä terveysvaikutuksia ja hyvinvointia. Palvelusetelitoiminta vilkastuttaa myös yritystoimintaa lisäten työpaikkoja sosiaali- ja terveyspalveluissa.

13.1.2015

Sotep/8

Harkinnanvaraisen lyhytaikaishoidon palveluseteli ei lisää asiakkaiden eriarvoisuutta, koska asiakkaan maksama omavastuuosuus palvelusta on sama kuin kunnallisessa tai muussa yksityisessä vaihtoehdossa.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi
Tuula Poikonen, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
tuula.poikonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1 PALVELUKUVAUKSET harkinnanvarainen lah 2014 .pdf
- 2 Liite 2 PALVELUSETELI päätöshistoria

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

vs. osastopäällikkö